Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Dr. Y.J. van Hijum
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum
14 juli 2025

Ons kenmerk
[redacted]

Uw kenmerk
-

Bijlage(n)
1

Onderwerp
Uitvoeringstoets conceptwetsvoorstel Wpc

Geachte heer Van Hijum,

Bij brief van 24 april jl. ([redacted]) vraagt u aan UWV om een uitvoeringstoets uit te brengen op het conceptwetsvoorstel Wet personeelsbehoud bij crisis (afgekort: Wpc). Bijgaand ontvangt u de gevraagde uitvoeringstoets.

Voorbereidingstraject
Het voorliggende conceptwetsvoorstel Wpc kent een lange ontstaansgeschiedenis. Op verschillende momenten heeft UWV richting SZW zijn bezwaren bij de verschillende onderdelen van de Wpc aan u kenbaar gemaakt.

In mei 2024 heeft UWV een pre-utoets (een eerste beoordeling op hoofdpunten, vooruitlopend op de uitvoeringstoets) afgegeven op de versie van het conceptwetsvoorstel Wpc dat tegelijkertijd ook werd aangeboden voor internetconsultatie. In de pre-utoets hebben wij onze zorgen uitgesproken over de complexiteit en uitvoerbaarheid van de onderdelen beoordelen initiële aanvragen, het gehanteerde model rechtsbescherming, beoordelen aanvragen loonsubsidie en het voornemen om de Wpc-loonvermindering op te nemen als uitzondering in het Dagloonbesluit.

In reactie op de pre-utoets heeft SZW gekozen voor een doorontwikkeling van de Wpc. Op verzoek van SZW is in de afgelopen maanden constructief overleg gevoerd tussen medewerkers van SZW en UWV, met als inzet om te komen tot mogelijke verbetering van de uitvoerbaarheid van de Wpc op de verschillende onderdelen. Daarbij is een uitzondering gemaakt voor de relatie tussen Wpc en het Dagloonbesluit, dat aan bod zal komen in het separaat lopende overleg over aanpassing van het Dagloonbesluit.

Dit heeft geleid tot de nieuwe versie van het conceptwetsvoorstel Wpc. Naar aanleiding daarvan hebben wij bij brief van 20 maart jl. onze bezwaren en uitvoeringsrisico's bij dit conceptwetsvoorstel Wpc aan u kenbaar gemaakt. In het bestuurlijk overleg van 9 april jl. hebben wij kort stil gestaan bij onze brief van 20 maart. Helaas heeft een vervolggesprek niet meer plaatsgevonden voorafgaand aan de ontvangst van uw brief van 24 april jl. waarin u verzoekt een uitvoeringstoets uit te voeren.

Uitvoeringsrisico's
Het conceptwetsvoorstel Wpc bevat, zoals in de brief van 20 maart aangeven, grote uitvoeringsrisico's. Deze staan uitvoerig beschreven in de bijgevoegde uitvoeringstoets. In onderstaande hebben we dit kort samengevat.

Onderdeel beoordelen van de initiële aanvragen

- Zeker bij grote of oplopende volumes lopen we het risico dat we onzorgvuldige besluiten op initiële aanvragen van werkgevers gaan opstellen.
- De wettelijke verplichting voor de werkgever om de aanvragen te onderbouwen met juiste en volledige gegevens is nagenoeg niet handhaafbaar door UWV.
- Bij een groot (of snel oplopend) volume gaat SZW over tot het treffen van een ministeriële regeling, waarbij SZW enkele criteria benoemt (postcode, sectorcode en/of positief OR-advies) op grond waarvan UWV de inhoudelijke toets kan verrichten. UWV blijft genoodzaakt om aanvragen van (indirect getroffen) werkgevers die buiten deze toetsingscriteria vallen alsnog allemaal inhoudelijk te beoordelen. We lopen het risico dat we mogelijk niet in staat zullen zijn om alle aanvragen binnen de gestelde beslistermijn af te handelen.

Onderdeel rechtsbescherming

- SZW en UWV hanteren verschillende inschattingen over risico's op (aantallen) beroepszaken en oordelen van de bestuursrechter over de vraag of de werknemer belanghebbende is. UWV voorziet een substantieel risico op vastlopen van het proces in het geval de bestuursrechter oordeelt dat de werknemer belanghebbende is en de Wpc in de praktijk tot veel gerechtelijke procedures leidt.

Onderdeel beoordeling aanvragen loonsubsidieverlening; ambtshalve loonsubsidievaststellingen

- We hebben geen zekerheid dat de softwareontwikkelaars de softwarepakketten dusdanig gaan aanpassen dat werkgevers de subsidiabele uren correct kunnen opnemen, inclusief bijhorende geautomatiseerde ondersteuning om foutieve invoer niet mogelijk te maken.
- SZW heeft aangegeven dat de Belastingdienst niet vooraf gaat controleren op de juistheid van de opgegeven subsidiabele uren. UWV loopt het risico loonsubsidies te gaan berekenen op basis van onjuiste polisgegevens. De wettelijke verplichting voor de werkgever om zijn aanvraag subsidieverlening te onderbouwen met volledige en juiste gegevens is nagenoeg niet handhaafbaar door UWV.
- Volgens UWV is het conceptwetsvoorstel Wpc (te) complex voor veel werkgevers. We schatten in dat veel werkgevers bij de aanvragen loonsubsidieverlening niet makkelijk in staat zullen zijn om de vereiste noodzakelijke administratieve handelingen foutloos te verrichten. Met alle nadelige gevolgen voor betreffende werkgevers en de afhandeling van aanvragen door UWV. We lopen het risico op veel vragen, klachten, onvolledige en onjuiste subsidieaanvragen die leiden tot uitval in het beoogde (stp-)uitvoeringsproces en veel bezwaarzaken.

Lagere regelgeving: Wpc-loonvermindering uitzonderen bij vaststellen dagloon

- Eén van de onderdelen van de nog op te stellen lagere regelgeving Wpc betreft het voornemen van SZW om te regelen dat aangiftetijdvakken met de loonvermindering Wpc worden uitgezonderd bij het vaststellen van dagloon. Vooruitlopend op de nog uit te brengen uitvoeringstoets op de lagere regelgeving Wpc wijzen we hier op het volgende. Naar aanleiding van de fouten in de dagloonberekeningen voor de WIA, zijn SZW en UWV in overleg over een algehele vereenvoudiging van het Dagloonbesluit. In het ambtelijk overleg is tot op heden nog geen aandacht besteed aan de vraag hoe de Wpc-loonvermindering kan meelopen als uitzonderingsregel. Het uitzonderen van de Wpc-loonvermindering staat op gespannen voet met de centrale insteek van het aanbrengen van een vergaande vereenvoudiging in het Dagloonbesluit.

Oordeel UWV

In de brief van 20 maart hebben wij aangegeven dat de aangepaste Wpc technisch uitvoerbaar is. Hiermee is bedoeld dat UWV technisch in staat is om applicaties te bouwen aan de hand waarvan we initiële aanvragen en aanvragen loonsubsidieverlening van werkgevers kunnen binnenhalen, beoordelen en beschikken. Ook denken we dat we in staat zijn om bij oplopende volumes de benodigde beoordelingscapaciteit op te schalen tot aan een bepaalde omvang.

Maar dat is slechts één kant van het verhaal. Bij het beoordelen van de uitvoerbaarheid van de Wpc houden we rekening met alle getraceerde uitvoeringsrisico's en ons oordeel over de mate waarin we in staat worden gesteld om binnen het wettelijk kader via onze uitvoeringsprocessen en -systemen deze risico's te mitigeren. Onze uitvoeringstoets op het conceptwetsvoorstel Wpc laat op alle onderdelen grote uitvoeringsrisico's – handhaafbaarheid, rechtmatigheid en rechtsbescherming – zien die we niet zelf kunnen mitigeren. De geschetste risico's liggen namelijk opgesloten in het wettelijk kader zelf, inclusief de onderliggende filosofie en gehanteerde uitgangspunten.

Het oordeel van UWV dat we afgeven in voorliggende uitvoeringstoets moet dan ook binnen de context van de genoemde majeure risico's worden bezien. De Wpc is naar de opvatting van UWV uitvoerbaar onder de voorwaarde dat u alle door ons benoemde uitvoeringsrisico's accepteert.

De eerlijkheid gebiedt ons om bij u aan te geven dat wij zelf, in de situatie dat wij de opdracht zouden krijgen om de Wpc uit te voeren, grote moeite zouden hebben om de geschetste uitvoeringsrisico's te accepteren. Mocht blijken dat de door ons geschetste risico's op één of meerdere onderdelen van de Wpc zich daadwerkelijk voordoen en UWV bijgevolg wordt geconfronteerd met de voorziene uitvoeringsproblemen, dan kan de continuïteit van de uitvoering van de Wpc daadwerkelijk in gevaar komen.

Ik zou het op prijs stellen als wij onze beoordeling van het conceptwetsvoorstel Wpc nader aan u kunnen toelichten.

voorzitter Raad van Bestuur